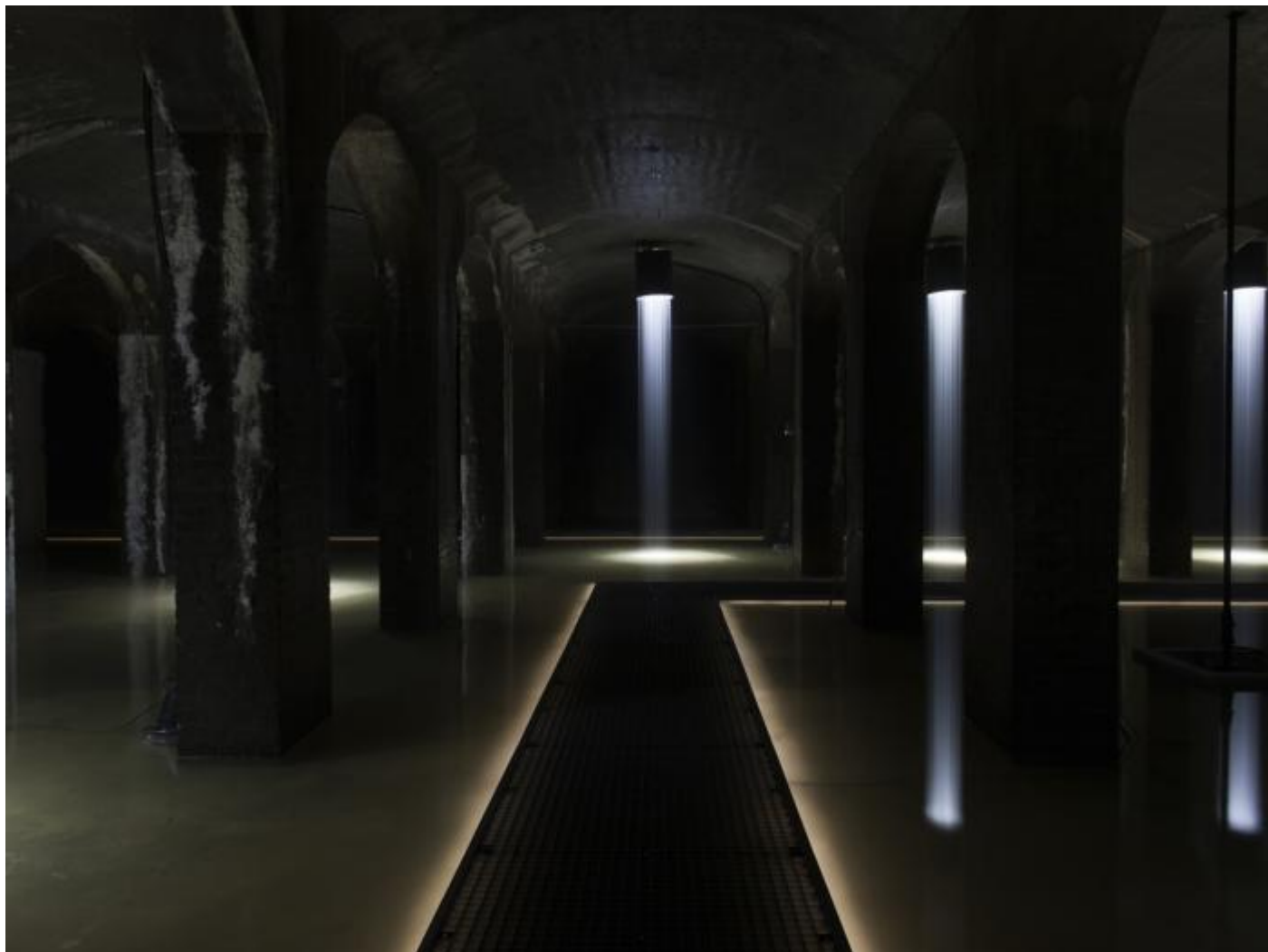

En flimrende katedral af vand

Rune Gade

Cronhammer tager vellykket livtag med Cisternernes umulige arkitektur og skaber en underjordisk katedral af lys og vand

Ingvar Cronhammer: 'H'.
Christina Capatillo

Alle udstillingssteder sætter en form for ramme omkring den kunst, der vises. Og som med enhver ramme øver stedet og dets arkitektur dermed også en vis indflydelse på, hvordan vi oplever kunsten. Det tænker man måske ikke så meget over, når man besøger traditionelle udstillingsrum i kunstmuseer. Men jeg skal love for, at man kommer til at tænke over det, når man besøger et af Danmarks mest specielle og markante udstillingsrum, Cisternerne i Søndermarken på Frederiksberg.

De fugtige og kolde kælderrum med rækker af bærende piller og buede betonlofter giver mest af alt minder om middelalderlige torturkamre. Der er mørkt i Cisternerne, og akustikken er ubærligt hård med en rungende efterklang, som var det en underjordisk katedral for en falden engel. Fugten driver af væggene og danner naturlige drypstensformationer, der vokser langsomt ud af betonen og lægger en eksotisk grottestemning oveni.

Hvis man vil lave kunststillinger i sådan et rum, er man henvist til at tage afsæt i rummets særegenhed, hvis ikke man vil lade sig kue af dets dominerende og påtrængende karakter. Derfor er det en både oplagt og god idé at invitere en billedhugger som Ingvar Cronhamner (f. 1947) til at skabe et værk til Cisternerne. Cronhamner er mest kendt for at have lavet den 30 meter høje kæmpeskulptur *Elia*, der siden 2001 har stået i Herning og transformeret lynene fra himlen til klagende hyl – når de ellers vil lege med – og med jævne mellemrum udspyr meterhøje flammer fra sine himmelstræbende tårne.

Baglæns sci-fi

Siden begyndelsen af 1980'erne har Cronhamner lavet en række værker, der ligger i randzonen mellem skulptur, installation og fuldbragt *environment*, som man i 1970'erne betegnede de omsluttende totalmiljøer, der insisterede på at konstruere en egen ramme omkring sig. Cronhamners værker er monstrøse skulpturer, som blander industrialderens maskinæstetik med en mytisk sensibilitet. Det er en sær form for baglæns sci-fi, iskoldt og glohedt på samme tid. »Skulpturelt djævelskab« er hans værker seriøst blevet kaldt, og næppe nogen anden kunstner i Danmark har så ofte måttet se prædikatet 'fascistisk' klæbet på sine arbejder.

Kort sagt har man med Cronhamner valgt en kunstner, der er vant til at begå sig i monumentale formater, som forstår at indplacere sine arbejder i eksisterende miljøer, og som ikke går af vejen for at spille på de store følelser. Det ses også af den bjergtagende installation med den mystiske titel *H*, som Cronhamner har lavet til Cisternerne. Med et sikkert og præcist indgreb har han omdannet hele rummet i sin egen stils billede, så den dominerende arkitektur underordner sig Cronhamners æstetik, snarere end omvendt.

Det virker så ligetil og åbenlyst rigtigt at bruge vandet, selve det element, som Cisternerne er bygget til at rumme, og som man, siden det blev lavet om til et udstillingssted 1996, har kæmpet med at slippe af med. Cronhamner bruger med stor effekt vandet til at tilføje Cisternerne 28 ekstra søjler udført i silende vand, der fosser uafbrudt fra sorte munding under loftet. De levende vandsøjler er oplyste af kraftige lamper fra deres udløb, så vandet med en infernalsk larm slår ned som lysende øer i vandspejlets overflade.

Søjler af lys og vand

Faktisk er udmundingerne under loftet så kraftigt illuminerede af glødende hvidt lys, at man får indtryk af, at der er etableret huller op til himlen, hvorfra det lysfyldte vand fosser ned i et skrækindjagende forvarsel om syndflodens komme. Søjlerne af lys og vand er mere immaterielle og skrøbelige end de eksisterende, murede søjlerækker i Cisternerne, men på samme tid er de mere magtfulde og imponante i al deres flimrende, vertikale flygtighed.

Publikum bevæger sig rundt på en smal, hævet catwalk udført i et metalgitter, hvis kanter er oplyste, mens hele gulvfladen nedenunder er fyldt med vand i syv centimeters højde. Vandet tilføjer rummet en visuel opblødning, idet hele gulvfladen fremstår bevægelig og levende som et sort, magisk spejl under én. Samtidig påvirker de koncentrerede vandfald akustikken, idet hele rummet fyldes med den brusende støj fra de faldende strålers kollision med vandspejlets overflade.

Før man ankommer til Cronhamners katedral af styrtende lysvand, bevæger man sig gennem en ikke mindre voldsom lydoplevelse, som komponisten Martin Hall (f. 1963) står for. Cisternerens første rum er fyldt af et gådefuldt sangværk fremført af en drengestemme – et manende og messende lydlandskab, som grundigt og indtrængende forbereder én på den indtræden i Cronhamners katedral af vand, man står foran.

H er et særdeles vellykket livtag med en umulig arkitektonisk ramme, der med Cronhamners indsats for alvor viser sine potentialer. Det er en højt udviklet billedhuggerkunst, som formgiver med uhåndgribelige og flygtige størrelser som lys og vand. Og som med lyd omdanner Cisternerne til en

underjordisk, oversvømmet katedral, en søjlehal omstrålet af himmelhullernes hvide luminans, et fossende lysvælde. Og helt uden didaktiske anvisninger på, hvad man skal med det. Man er overladt til sig selv i denne imponerende og imposante iscenesættelse af gudløshedens arkitektur.

Ingvær Cronhammer i samarbejde med Martin Hall: 'H'. Cisternerne, Frederiksberg.

Indtil den 29. november